

Välfärd att lita på

**Vänsterpartiets budgetförslag
för Region Skåne 2017**

Finansiering

Vänsterpartiet vill öka skattefinansieringen i årets förslag till budget. Sjukvården i Skåne behöver mer resurser, men arbetssättet måste också förändras med målet att minska byråkratin och skapa en organisation där sjukvårdspersonalens kunskap och erfarenhet får tar plats. Under snart ett decennium har framförallt sjukvården varit underfinansierad i Skåne. Det är inte hållbart. Att hålla kvar vid en låg skattesats är kostnadsdrivande då resultatet av effektiviseringarna, besparingarna och nedskärningarna går att se i höga sjukskrivningstal och att personal söker sig bort från delar av den skånska sjukvården. Vänsterpartiet vill istället satsa.

Höj skatten och satsa på verksamheten

Inför budget 2016 yrkar Vänsterpartiet på att skatten höjs från dagens 10,69 till 11,49 kronor. Det är en höjning med 80 öre. En höjning till 11,49 kronor innebär att Region Skåne hamnar i mittfåran av de svenska landstingen avseende skattenivå. En majoritet av svenskarna betalar gärna mer om pengarna går till sjukvården. I budgeten menar vi att denna höjning ska användas till en generell resursförstärkning av sjukvården för att garantera att en likvärdig, jämlik och jämställd sjukvård kommer alla skåningar till del. Sjukvården i Skåne behöver fler vårdplatser för att möta behovet av sjukvård. Situationen med överbeläggningar och flyttar av patienter är kostnadsdrivande och fullständigt orimligt ur ett patientsäkerhetsperspektiv. Vänsterpartiet vill också använda en del av resurserna till att bygga ut kollektivtrafiken och stoppa den föreslagna höjningen av kollektivtrafiktaxan.

Vi menar att denna skattehöjning ska användas till att starta viktiga personalpolitiska reformer som på sikt kommer att sänka andra kostnader såsom sjukskrivningarna. Ett exempel på en sådan reform är att anställa fler undersköterskor och sjuksköterskor, samt att inleda arbetet med att sänka normalarbetstiden till 30 timmar i veckan. I de landsting och kommuner där arbetet med sänkt normalarbetstid har pågått märks till exempel en lägre sjukskrivningsgrad och högre upplevd hälsa bland personalen.

Skattehöjning nödvändig för regionen

Vänsterpartiet menar att en skattehöjning är nödvändig om vi skall kunna lösa den nuvarande krisen i sjukvården. Vänsterpartiet hade gärna sett att ytterligare resurserna kommit från ökade generella statsbidrag. Budgetöverenskommelsen 2015 mellan Vänsterpartiet och regeringen innebär att ytterligare tio miljarder tillskjuts offentlig sektor. För Region Skånes del innebär det ett tillskott på drygt 273 miljoner, resurser som givetvis är välkomna men med tanke på sjukvårdens kris inte på långa vägar är tillräckliga. De senaste årens budgetsamarbete mellan Vänsterpartiet och regeringen innebär också att ett antal andra reformer träder i kraft under året som påverkar regionens verksamhet. Invånare över 85 år får rätt till avgiftsfria besök i öppenvården från den 1 januari 2017. Det allmänna tandvårdsbidraget för personer 65-74 år höjs till 300 kronor från den 1 juli 2017. Åldersgränsen för avgiftsfri tandvård höjs till 21 år den 1 januari 2017 och höjs därefter ett år i taget fram till 2019. Preventivmedel som ingår i läkemedelsförmånen blir avgiftsfria för alla upp till och med 20 år från den 1 januari 2017.

Det svenska skattesystemet behöver bli mer progressivt och vara mer omfördelande. För Vänsterpartiet är det självklart att alla ska bidra efter förmåga och få efter behov. Men den nuvarande regeringen har inte tagit initiativ till sådana förändringar utan istället låtit jobbskatteavdragen vara kvar och inte ens tittat på skatt på förmögenheter eller arv. Sverige är det land i den rika världen där inkomstskillnaderna har ökat mest. Detta är ett stort problem då samhället glider isär och solidariteten urholkas.

En tillgänglig demokratisk sjukvård utan vinstintresse

Vänsterpartiet slår vakt om en sammanhållen offentlig hälso- och sjukvård. Detta är garanten för att alla människor oavsett klass, kön och bakgrund ska få tillgång till en sjukvård baserad på behov. Rätten till hälsa och sjukvård är grundläggande. Det är när samhället gemensamt tar ansvar för vården som behoven sätts i centrum. Den sammanhållna offentliga sjukvården är förutsättningen för en verksamhet utan gräddfiler där all vård ges efter behov.

Rättvisa villkor

I grunden motsätter vi oss att det privata vinstintresset tillåts styra i välfärden och att gemensamma skattemedel förslösas. Vi menar att alla skattemedel till Region Skånes verksamheter – främst vården och kollektivtrafiken – ska användas till drift och utveckling av verksamheten och att vinstintresset ska bort. Vi följer med stort intresse den utredning som regeringen tillsammans med Vänsterpartiet initierade om vinster i offentlig sektor. Även om utredningen ännu inte är klar ser vi positivt på de signaler som kommit om att tydligt begränsa möjligheten till vinstuttag i dessa företag, men beklagar de höga avkastningar som trots allt verkar bli möjliga. Vår grundinställning står kvar, skattemedel skall gå till verksamhet och inte till aktieutdelning.

Uppföljning av upphandlingsavtal

Avtalsuppföljningen är central för regionen. Det ska inte vara möjligt att upprepade gånger bryta mot upphandlingsavtal utan vitesföreläggande, eller att regionen överväger att bryta ingångna avtal. Det är också av största vikt att de upphandlingar som väl görs innehåller skarpa kriterier om kollektivavtal, meddelarfrihet samt att personalen garanteras möjligheten att arbeta vidare även om ett annat företag vinner upphandlingen.

Rätt till kollektivavtal

Region Skåne ska tillämpa vita jobb-modellen som innebär att entreprenörer och underentreprenörer förbinder sig att följa kollektivavtal, eller villkor i enlighet med kollektivavtal, och att detta följs upp systematiskt. Vänsterpartiet menar även att de kommande upphandlingarna och pågående avtalen av sjukhusbyggnader skall kopplas till sociala krav gentemot de företag som vill lämna anbud. Exakt form för dessa sociala krav måste utredas, men lyckade exempel från bland annat Örebro där man ställt krav på anställning av människor boende i närområdet och som stått långt från arbetsmarknaden kan fungera som riktmärke.

Motverka skatteflykten

Den avancerade skatteflykten är ett växande problem, såväl i Sverige som i resten av världen. Multinationella koncerner har satt i system att hitta luckor i lagstiftningen för att kunna föra över sina vinster obeskattade till skatteparadis. Enorma belopp göms idag i skatteparadisen samtidigt som skattepengarna inte räcker till för att garantera medborgarna en god välfärd. Ansvar för att ta itu med skatteflykten vilar främst på politiker verksamma på nationell och internationell nivå, men i väntan på ett internationellt regelverk, kan lokalpolitiker ta sitt ansvar för att medborgarnas skattepengar inte ska gå till företag, banker eller fonder som utnyttjar skatteparadis för skatteflykt. Till exempel genom att återta verksamhet i kommunal regi eller genom att ställa krav på land-för-land-rapportering av banker och av företag som lägger anbud i den offentliga upphandlingen. Land-för-land-rapportering skulle synliggöra om anbudsgivarna betalat en rättvis skatt i varje land där de är verksamma.

Det är också viktigt att regionen går före och kräver redovisning av var vinsterna i de privata företagen hamnar. De privata vårdvalen är kostnadsdrivande, därför är det bra om ersättningarna till de privata aktörerna i sjukvården överlag sänks. I förlängningen vill vi se att

hela LOV-lagstiftningen skrotas. Det är inte meningen att skattepengar ska gå till vinster i privata bolag.

In med tilliten - ut med New Public Management

Under de senaste decennierna har det pågått en systematisk förändring av den svenska offentliga sektorns styrning och ledning. Förändringen kallad New Public Management (NPM) har kommit att influera den demokratiska kontrollen i många landsting och kommuner, så även i Region Skåne. NPM är en liberal ekonomisk teori för hur den offentliga sektorn ska styras. Den utgör en politisk modetrend som påverkar vår tidsanda, utan att ha debatterats offentligt och utan att någon har fått ta ställning till den i ett riksdagsval.

Privatisering, bolagisering och mätbarhet

Kännetecknande för NPM är att hela den offentliga sektorn ska drivas som en samling företag. Verksamheter ska vara självbärande, det vill säga lönsamma och vinstdrivande. De ska konkurrera med varandra och internt ska det finnas en entreprenörsanda. Nyckelorden är privatisering, bolagisering, managementtänkande och mätbarhet genom utvärderingar. Idén bakom detta är enkel: den offentliga sektorn, precis som företag, producerar tjänster. Medborgarna betalar för dessa tjänster och blir konsumenter. På så vis kan samma nedskärnings- och lönsamhetstänkande som finns i det privata användas i det offentliga. I praktiken har New Public Management varit förödande för den offentliga sektorn. Eftersom allt ska mätas och utvärderas måste all verksamhet, alla beteenden, allt, omvandlas till kvantitativa paket och enheter som får ett numeriskt och därigenom ekonomiskt värde. En polisutryckning, en blindtarmsoperation, ett studentsamtal. Alla ska de kunna mätas i siffror.

Vad händer med vården med NPM?

För Region Skånes del har detta resulterat i en stor mängd, mer eller mindre relevanta, nyckeltal som skall följas upp. Detta har medfört att administrationen ökat och tilliten till personalens kompetens gröpts ur. Resultaten av detta gigantiska experiment är väldokumenterade i forskningen och gör sig också synliga i vår egen verksamhet. Det har blivit dyrare och verksamheten har ställt in sin verksamhet mer efter vad som följs upp än vad medborgarna har haft för behov, inom vården har det bland annat fått till effekt att kroniskt sjuka fått stå tillbaka för nyinsjuknande. Chefsleden har blivit fler, förtroende för den egna personalen mindre och arbetsglädjen har på många håll sjunkit kraftigt.

Vi behöver ett nytt styrsystem

Vänsterpartiet menar att det nu är hög tid att göra sig av med NPM och påbörja arbetet med att genomföra en grundläggande ändring av styrsystemet i Region Skåne med inriktning mot behov, samhällsnytta och ökad kvalitet. Ett sådant nytt styrsystem måste också byggas utifrån en grundsyn med förtroende för den egna personalens kompetens och vilja att sköta sitt jobb utan orimliga granskningsfunktioner. På nationell nivå har regeringen initierat ett arbete för att utveckla styrmodeller som skapar större frihet för medarbetarna i offentlig sektor. Man konstaterar bland annat i sammanhanget att de senaste decenniernas styrning, som inspirerats av det som brukar kallas New Public Management, har lett till en ökad administrativ börda och att yrkesprofessionernas roll försvagats. Inom Region Skåne måste motsvarande arbete göras och Vänsterpartiet menar att det bör ske i form av en ordentlig organisationsöversyn med målsättning att minska antalet chefsled, ökad arbetsplatsdemokrati samt mer fokus på vårdbehov och mindre på statistiskt mätbara parametrar. En sådan organisationsöversyn bör initieras omedelbart och vara klar hösten 2018.

Vårdvalen

Vårdvalen och privatiseringarna som präglade två mandatperioder av borgerlig majoritet har fortsatt leda till en ojämlik tillgång till sjukvård i Skåne. Etableringen av vårdcentraler är högre i områden där redan resursstarka människor bor. Konsekvenserna är stora för alla andra. Patienter söker sig olika ofta och till olika ställen när de behöver vård. Riksrevisionen konstaterar att antalet besök till vårdcentraler i Skåne har ökat mest bland personer som har en inkomst över medianen eller är födda i ett höginkomstland. De konstaterar också att det är sjukare personer som söker sig till de offentliga vårdcentralerna än till de privata. De offentliga vårdcentralerna får alltså en tyngre patientgrupp att ta hand om.

Ojämnt mellan vårdenheter

Vårdvalet skadar allvarligt jämlikheten i vården eftersom efterfrågan styr, snarare än behoven. Trots att Region Skåne har viktat ersättningarna så att större vårdtyngd ger högre kostnadsersättning har inte detta påverkat utvecklingen nämnvärt. Det framstår också alltmer tydligt att vårdvalens taklöshet innebär att dessa i princip har fri dragningsrätt medan övrig verksamhet ständigt tvingas till nya besparingar. Långsiktigt finns ingen annan lösning än att ta bort vårdvalen. På kort sikt krävs att regionen ställer samma krav på privata verksamheter som på dem i egen regi. Bland annat gällande hygienrutiner samt att volymtak sätts på alla avtal. I synnerhet de specialiserade vårdvalen har lett till sönderslagna vårdkedjor och ökade köer till sjukhusens mottagningar. Denna marknadsanpassning av vården leder till att skattepengar går till vinst och att sjukvården dräneras på både resurser och kompetens. Därtill kommer att svårt sjuka trängts undan av andra med lindrigare åkommor då uppföljningssystemen fokuserat på de nyinsjuknade. Ledtiderna från diagnos till behandling är allt för långa. Sjukvården har blivit mindre effektiv. Primärvårdens roll i vårdkedjan slås undan. Vänsterpartiet anser att vi snarast behöver återta de specialiserade vårdvalen i offentlig regi. För sjukvårdens, patienternas, ekonomin och demokratins skull.

Resurser till avprivatisering

I vårt budgetförslag lägger vi pengar till avprivatiseringsinitiativ. Vi anser att det behövs extra pengar för att påbörja detta arbete, som är angeläget av flera skäl: Analyser och utvärderingar visar att privatiseringar inte är ett effektivt sätt att hålla kostnadsutvecklingen nere – tvärtom ökar kostnaderna ofta genom vårdval. Region Skåne förlorar ofta kompetens när verksamhet läggs ut på privata entreprenader. Vid ett återtagande finns ett behov av att både anställa personal och utbilda medarbetare för denna verksamhet. Det kan i vissa fall också vara nödvändigt att avsluta en entreprenad innan avtalstiden går ut. Det kan bero på vanskötsel, konkurs eller att verksamheten bör drivas i förvaltningsform. Sammantaget innebär detta att en avprivatisering medför extra kostnader på kort sikt, och för att täcka dessa avsätter vi ett omstruktureringsanslag på 75 miljoner. På lång sikt innebär återtagande av vårdvalsutsatta verksamheterna med största sannolikhet betydande besparingar och att alla skattepengar går till patienterna, som det är tänkt.

Ambulanssjukvården

Vänsterpartiet anser att ambulansverksamheten är alldeles för viktig för att drivas av vinstdrivande företag. Risken att återigen utsätta skåningarna för en konkurssituation avskräcker. Personalen vittnar om långa arbetspass utan raster, att bilarna inte räcker till eller att de står stilla. Det saknas överblick och dirigeringarna brister vilket leder till många onödiga tomkörningar. I ett av de skånska ambulansdistrikten drivs ambulansen i offentlig regi. Där vittnar personalen om en bättre arbetsmiljö och verksamheten i sin helhet fungerar tillfredsställande. Region Skåne bör redan nu ta höjd för den framtida utvecklingen och skapa en organisation som klarar av att möta både dagens och morgondagens krav. På statlig nivå pågår flera utredningar som kan påverka förutsättningarna i Skåne. Därför är arbetet att återta ambulansen i egen regi centralt. Det är genom en egen väl utvecklad prehospital

verksamhet som Region Skåne kan utveckla sjukvården på detta område. Från Vänsterpartiets sida menar vi att ambulansverksamheten i sin helhet ska återgå i offentlig regi och organiseras i en sammanhållen organisation. Det är genom en sammanhållen organisation vi kan garantera att gränslös dirigering fungerar över hela Skåne samt att likartade behandlingsriktlinjer gäller för all prehospital verksamhet. Hälso- och sjukvårdsnämndens arbete med att utveckla dirigering i egen regi är också en välkommen förändring för att öka patientsäkerheten i Skåne.

Sjuktransporter och färdtjänst

På en rad områden fungerar sjuktransporterna idag inte tillfredsställande. Den utredning som tagits fram angående huvudsakligen ambulansverksamheten tecknar en dyster bild av organisationen kring sjuktransporter. Av de drygt 47 000 sjuktransporter som görs under året sker över 19 000 med ambulans istället för med serviceresor, då beställningen av ambulans upplevs fungera smidigare. Detta är givetvis både ett slöseri med resurser och riskerar att innebära brist på ambulanser. Att på detta sätt ha två parallella system för bokning och genomförande av sjuktransporter är inte ändamålsenligt. Enligt Vänsterpartiet bör hela verksamheten tas över i egen regi och organiseras i en egen enhet tillsammans med ambulansverksamheten. För Vänsterpartiet är målet att sjuktransporterna ska fungera väl utifrån både patienten och verksamhetens perspektiv och inte ställa till onödigt lidande eller stress. Det är också viktigt att dessa transporter organiseras så miljöeffektivt som möjligt.

Färdtjänsten inom Region Skåne har länge varit ett sorgebarn. Det handlar exempelvis om samordningen där alltför många och ibland svårt sjuka patienter fortfarande vittnar om resor kors och tvärs för att hämta upp andra resenärer. Detta leder till stor frustration hos resenären men också till att dyr vårdtid inte utnyttjas optimalt då man tvingas vänta på patienter vars resa inte fungerat. Det handlar slutligen också om ett reglemente antagit av regionfullmäktige med så pass vida tidsfönster att resenärerna får problem att anpassa andra delar av sitt dagliga liv. Sammantaget menar vi att färdtjänsten är ytterligare ett område som skulle behöva utredas gentemot förutsättningarna att helt eller delvis drivas i egen regi.

Städning

Trenden under de senaste åren har varit att stycka upp regionens verksamheter med hjälp av upphandling, vilket medför många problem. Organisationen blir svårgripbar och upphandlingar till lägsta pris tummar både på kvaliteten i tjänsten och i arbetsmiljön och de fackliga rättigheterna för personalen. Region Skåne har historiskt drabbats av flertalet incidenter till följd av bristfällig städning. Kriser som har drabbat enskilda patienter oerhört. Under det gångna året har Socialdemokraterna och Miljöpartiet tagit tillbaka delar av städningen i egen regi. Detta är tydliga steg i rätt riktning. Vänsterpartiet vill att den städning som fortsatt finns i upphandlad form ska tas tillbaka i egen regi. Detta är en fråga om att garantera kvalitet i arbetet, kunna ge rimliga arbetsvillkor och för en god arbetsmiljö för lokalvårdarna.

En jämlik region

Det finns stora klasskillnader i Skåne. Lågutbildade människor dör flera år i förtid till följd av orsaker som grundas i orättfärdiga ekonomiska skillnader människor emellan. Arbetets belastning är också klassrelaterat. Tunga arbeten leder till förslitningsskador. Utvecklingen spås på av att sjukvården politiskt har gått i en riktning mot mer privata alternativ på bekostnad av likvärdigheten och alla människors tillgänglighet. Region Skåne måste stärka sina sjukdomsförebyggande insatser och sitt hälsofrämjande förhållningssätt. 2015 års reformstopp satte stopp för de planerade folkhälsosatsningarna. Under nästa år måste detta arbete fortsätta med förnyad kraft. Det förebyggande arbetet är en nyckel för att kommande generationers hälsa ska kunna förbättras.

Satsa på bättre folkhälsa

Det är i det förebyggande och uppsökande arbetet som regionen kan öka jämlikheten. Inte genom att införa rätten att välja utförare, som i verkligheten mer fungerar som en frihet för företagen att etablera sig. Ett bra folkhälsoarbete sker främst genom samhälleliga insatser. Faktorer som påverkar hälsan är många, exempelvis arbetslöshet, utbildning, inkomst, inflytande och boende. Att ha en god eller dålig hälsa beror ofta på vilken klass man tillhör. Därför måste folkhälsoperspektivet genomsyra all verksamhet i Region Skåne. En behovsstyrd vård och ett brett folkhälsoarbete gynnar jämlikheten och ökar förutsättningarna för att äldres behov tillgodoses. Det är inte de med vassast armbågar som ska ha tillträde först utan de med störst behov. Det behövs ordentliga satsningar på förebyggande hälsovård genom regelbundna hälsokontroller, information och folkbildningssatsningar kring livsstilens betydelse för hälsan. Att få tillgång till behandling utan långa väntetider påverkar också tillfrisknandet. Primärvården har en viktig funktion för att detta ska fungera. Därför är vårdcentralen central i detta arbete.

Proaktiv primärvård

Insikten om att väletablerade människor använder mer sjukvård än människor i större behov av den, måste styra politikens agerande i Region Skåne. Resurser måste styras så att vårdcentralerna med tyngst uppdrag ges mer resurser. Dessa extraresurser måste dock tydligt följas upp så att de verkligen används och inte bara hamnar som extra överskott i verksamheten. Det är genom en proaktiv primärvård som folkhälsan på sikt kan stärkas och människors behov av vård tillgodoses. Det är också anledningen till att primärvården i Vänsterpartiets budgetförslag befrias från de resultatkrav som alltjämt tynger verksamheten. Arbetet med en proaktiv primärvård handlar också om att fler vårdcentraler ska öppnas i områden där tillgängligheten idag är för låg, som till exempel Norrestad i Landskrona eller i Hästveda. Återinförande av områdesansvar som gäller även privat drivna vårdcentraler är särskilt viktigt inför kommande avtal med kommunerna. Samarbetet inom primärvården måste stärkas så att vårdcentraler i glesbygd kan utnyttja de resurser som finns. Det är så vi kan tillgodose alla skåningars behov av läkare, även i tider när bristen på allmänläkare är kännbar. Problemen med personalförsörjningen inom primärvården är överhängande. Det är centralt att få resurser så att primärvården kan arbeta på detta förebyggande sätt. Det förutsätter till exempel att varje vårdcentral har en jämn arbetsbelastning och inte för många listade patienter.

Allas rätt till vård

Alla människor har rätt till vård när de är i behov av det. I många av de skånska städerna finns EU-migranter med och utan papper. Dessa människors vårdbehov ska tillgodoses på samma sätt som alla papperslösa ska ha rätt till i regionen. Då kunskapen om hur denna vård skall hanteras och administreras är ojämn behöver en informationsinsats göras till akutmottagningar och primärvårdsmottagningar.

Avgifterna

Avgifterna i vården har stor betydelse för tillgängligheten. Vi anser att avgifterna i vården skall vara så låga som möjligt. Detta är viktigt eftersom det aldrig får vara en fråga om storleken på den enskilda plånboken om man kan söka vård. Detta är viktigt också för att vi i detta land kommit överens om att vård alltid ska ges efter behov och inte efterfrågan. Om behoven ska tillåtas styra ska inte privatekonomi få spela roll. Vänsterpartiet vill på sikt helt avskaffa avgifterna i vården. Solidariteten människor emellan måste vara ledstjärnan i utformandet av skåningarnas vård. Vi är glada för att en överenskommelse gjorts under 2016 för att sänka akutavgiften med 50 kr. Avgiften är fortfarande hög, men betydligt lägre. Det är bra.

Avskaffa straffavgifterna

Dessutom vill vi avskaffa de straffavgifter som finns i den skånska sjukvården. Det är oanständigt att straffa enskilda patienter som missar sin tid. Straffavgifterna slår mot människor som av olika anledningar missar sina besök. Detta gäller till exempel de besök patienterna kallas till efter vård inom psykiatrin. Att straffa en så känslig patientgrupp med straffavgifter är ett uttryck för en hård och kall människosyn som får brutala konsekvenser då straffavgifter exempelvis inte betalas av socialtjänsten och inte räknas med i högkostnadsskyddet. Man mår kanske dåligt. Ens barn har blivit sjukt. Man själv är för sjuk för att genomföra operationen eller undersökningen. Det har dessutom visat sig att piskan som straffavgifter är inte hjälper. De uteblivna besöken ökar ändå. Regionen behöver arbeta annorlunda, till exempel genom sms-påminnelser dagen innan ditt besök. Straffavgifterna är också i vägen för att skapa tillitsfulla relationer mellan patient och vårdgivare.

En tillgänglig sjukvård för alla skåningar

Tillgängligheten i den skånska vården är alarmerande låg i vissa avseenden. Det tar för lång tid att komma igång med viktiga cancerbehandlingar. Det tar också alldeles för lång tid att komma till för operation generellt. Detta är inte acceptabelt för den enskilda och det är inte heller ett effektivt sätt att bedriva vård. Region Skåne behöver förändra sitt arbetssätt för att förbättra tillgängligheten.

Behov ska styra

Sjukvården ska arbeta för att de med störst behov ska komma till först. Om dysfunktionella arbetssätt, underfinansierade budgetar och privat vård åsidosätter denna princip äventyrar vi på sikt förtroendet för den offentliga sjukvården. Under 2017 är det därför centralt att komma tillrätta med tillgängligheten i den skånska vården, något som bara låter sig göras genom att fler vårdplatser öppnas. För att göra detta krävs en skattehöjning, men det krävs också ett förändrat arbetssätt. Detta handlar om att omorganisera hur och var vården utförs, men det handlar framförallt om att prioritera personalens arbetsmiljö och erkänna sjukvårdspersonalens kompetens och kunskap att både se och lösa problemen. Personalen måste ges rätt organisatoriska förutsättningar att göra detta. Divisionerna i regionens sjukvård bygger nu istället upp konstlade stuprör i verksamheten som bromsar samarbete och konstruktiva lösningar.

Fler vårdplatser

Under åren 2009 till 2015 har antalet vårdplatser minskat drastiskt i Skåne. Detta är resultatet av en borgerlig politik. Konsekvenserna ser vi i en dålig tillgänglighet, stor personalomsättning och ökande sjukskrivningstal. I arbetet för att lyfta tillgängligheten är det generella vårdplatsläget och personalrekryteringen viktiga frågor. Det är när vi kan öppna upp nya vårdplatser som regionen kan arbeta på ett sätt som gynnar tillgängligheten och ser till att människors sjukvårdsbehov tillgodoses. För Vänsterpartiet är detta en huvudfråga för att komma tillrätta med situationen på Skånes akutmottagningar. I översynen av akutsjukvården är det för Vänsterpartiets del viktigt att hitta långsiktiga lösningar där primärvårdens öppettider förlängs och på så sätt kan avlasta akutmottagningarna. När hälsovalet infördes skrotades en del kväll- och helgmottagningar. Detta var ett dåligt beslut. Nu ser vi behov av att öppna dessa igen. Långsiktigheten i detta arbete är centralt. Skåningar har rätt att veta var vårdcentralerna finns och vilka som är öppna kvällstid. Detta är en känslig verksamhet och inget man kan öppna och stänga hur som helst. Den skånska vårdens tillgänglighetsproblem löses inte i en handvändning. De lösningar som planeras måste vara långsiktiga och genomtänkta.

Äldres vård och tillgång till vård

Vården om de sköra äldre är en viktig del. Idag behandlas denna patientgrupp inte väl. Att tvinga äldre människor att sitta och vänta på akutmottagningar och sedan tvingas åka hem eller vårdas på fel avdelningar är inte värdigt. Det nya hälso- och sjukvårdsavtalet mellan Region Skåne och de skånska kommunerna är ett försök att möta denna utveckling, tanken med avtalet är god men mycket återstår att lösa. Det får aldrig bli så att detta avtal blir ett sätt att införa vård i hemmet bortom de äldres önskemål och val. Vänsterpartiet föreslår att det görs en konsekvensanalys för de anhöriga i relation till detta avtal. I Sverige har anhörigvårdarna ökat dramatiskt under de senaste åtta åren till följd av nerdragningar i sjukvård och hemtjänst. Över 150 000 framförallt kvinnor har gått ner i arbetstid eller slutat arbeta för att vårda en äldre anhörig. Detta är på intet sätt okej och är en jämställdhetspolitisk tillbakagång som måste förändras.

Psykiatri

Den psykiska ohälsan ökar i Sverige. Sociala orsaker är ofta grunden till att människor mår allt sämre. Fördomar och negativa attityder gör att många tycker det är svårt att prata om sina psykiska problem, trots att så många som var fjärde människa i Sverige upplever psykisk ohälsa. Stress är en vanlig orsak till att människor börjar må dåligt. Skånska män och kvinnor känner sig mer stressade än riksgenomsnittet och kvinnor är mer stressade än män. Förtidspensionärer, utlandsfödda och arbetslösa upplever mycket stor psykisk ohälsa och har i regel större problem med sömnlöshet än den övriga befolkningen.

Gör psykiatri mer tillgänglig

Ingångarna till psykiatri måste vara många och enkla. Närsjukvårdens roll är viktig och psykiatri ska vara en integrerad del av närsjukvården. Det måste finnas specialistvård för både unga och vuxna med ätstörningar, tvångssyndrom och ångestproblem. Vården ska tidigt upptäcka dessa patienter. Tröskeln för att söka hjälp för sin psykiska ohälsa är alldeles för hög. Upplever man psykiska problem eller börjar må dåligt är det svårt nog att söka hjälp. Att vården idag dessutom är så otillgänglig gör det inte enklare. Det krävs satsningar på psykiatrisk kompetens inom primärvården. Satsa på första linjens psykiatri. Region Skånes mottagningar behöver bättre öppettider och kompetent personal med tillräckligt mycket tid för varje person för att kunna ge ett värdigt bemötande. Tillgängligheten genom andra kommunikationssätt som telefon eller genom chattfunktioner behöver utvecklas och uppdateras. Internet är en plattform som med enkla, billiga medel kan erbjuda alternativa kvalitativa sätt att komma i kontakt med vården i allmänhet och psykiatri och i synnerhet. Vänsterpartiet motsätter sig de privatiseringar inom psykiatri som har genomförts under de senaste åren, då de har inneburit att det samlande helhetsgreppet över psykiatri har splittrats upp. Vi vill ha ökade satsningar på närsjukvården, psykiatri och Beroendecentrum. Vänsterpartiet avsätter 100 miljoner kronor extra i årets budget för en kraftfull satsning på den skånska psykiatri.

Kvinnor och ungdomars psykiska hälsa

Kvinnors psykiska ohälsa är ett viktigt område och ångestproblematik, tvång och utmattning har vuxit till några av de stora anledningarna till sjukskrivningar för kvinnor idag. Om man har drabbats ska det finnas hjälp att få utan väntetider. Kvinnors psykiska hälsa handlar också ofta om en arbetsmiljö som inte fungerar. Därför är det viktigt att regionens chefer fortbildas i sitt arbetsmiljöansvar. Alltför ofta läggs huvuddelen av de knappa resurser som finns på människor som är utåtagerande och eventuellt kan vara en fara för andra, alltför lite fokus läggs på kvinnor och flickor som inte lika ofta är utåtagerande utan snarare sluter sig och skadar sig själva. Detta måste få ett slut, kvinnors psykiska hälsa måste tas på större allvar och ges tillräckliga resurser. Anhöriga ska få det stöd och den kunskap de behöver. Det ska vara lätt att hitta och få hjälp när man behöver det. Genom tidiga insatser kan man

minska lidandet och förkorta vårdtiden. Det krävs större satsningar och ett mer utvecklat samarbete med kommunerna för att nå de barn och ungdomar som mår psykiskt dåligt.

Fler nivåer inom psykiatrin

Den kris som finns inom den skånska psykiatrin idag är bland annat ett resultat av att slutenvård psykiatrin är den vård som har drabbats av flest neddragningar av vårdplatser procentuellt i regionen. Krisen syns i ökande andel självmord och i de alarmerande arbetsmiljörapporter som har tagits fram. Det krävs stora satsningar på att få psykiatrin på fötter igen. Satsningarna handlar om ett förändrat och närvarande ledarskap men det handlar också om fler resurser. De som har de svåraste psykiska sjukdomarna är oerhört utsatta människor och måste få den hjälp de behöver. Det går inte att fortsätta låtsas som att öppenvård kan ersätta dygnet-runt-vård i den utsträckning som nu sker, fler människor kommer att fara illa om inte nya vårdplatser skyndsamt öppnas. Antalet slutenvårdsplatser är nu så lågt att allvarligt sjuka människor inte får den vård de behöver utan skickas hem och hänvisas till en öppenvård som inte har möjlighet att ta hand om dem. Kontinuiteten i vården måste garanteras och då måste det bli slut på ett system där människor skickas hem utan att vara färdigbehandlade bara för att någon med ännu större problem behöver sängen. Mellanvårdsverksamhet behöver utvecklas och finnas på fler orter. Det går inte att ersätta dygnet-runt-vård med öppenvård i den utsträckning som nu blivit fallet. Steget mellan slutenvårdens fulla kapacitet och vad som kan erbjudas inom öppenvården är alltför stort. Genom mellanvårdsavdelningar på fler orter kan fler människor få hjälp närmre hem och slippa bli inlagda på en slutenvårdsavdelning.

Utöka antalet psykologer, socionomer och kuratorer inom psykiatrin. Alltför mycket av dagens psykiatri är fokuserat runt läkare. De speciella kompetenser som finns hos bland annat psykologer, socionomer och kuratorer behöver komma till bättre nytta inom psykiatrin och hela patientens livsmiljö behöver komma mer i fokus.

Missbruk och trauman

Satsningar på LARO-vården och övrig missbruksvård behöver fortsätta och olika alternativ i behandlingsmetoder och metodik behöver fortsatt finnas och utvecklas. Problem som missbruk, dubbeldiagnoser och spelberoende måste uppmärksammas. Människor med psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning ska årligen kallas till en avgiftsfri hälsoundersökning där de är listade.

Stärk verksamheten för krigsskadade och torterade. Röda korsets verksamhet för krigsskadade och torterade är en oerhört viktigt verksamhet men den behöver byggas ut och andra former behöver skapas för att möta alla de behov som idag finns. Många både barn och vuxna som kommer idag bär med sig oerhörda trauman från både krig och tiden på flykt. Dessa människor behöver ges möjlighet att bearbeta sina trauman och finna trygghet i sin nya tillvaro. Vänsterpartiet vill också se en satsning för att anställa fler PTP-psykologer (praktisk tjänstgöring som psykolog). Detta är en viktig satsning för framtiden i ett läge där väntetiderna för till exempel behandling och terapi för PTSD (posttraumatiskt stressyndrom) är uppemot ett år långa.

Psykiatrin behöver en ny organisation

Stärk brukarinflytandet. De människor som är i behov av den psykiatriska vården har bäst möjlighet att bedöma om den fungerar och bör därför också ha ett större inflytande över hur den utförs. Resurser behöver ges till de olika patientföreningar som finns och nya kanaler behöver skapas för ett utökat brukarinflytande på alla nivåer. För Vänsterpartiets del vore det önskvärt att se över om inte psykiatrin ska vara en egen förvaltning. Dagens modell där man är underställd sjukvårdsnämnd SUND fungerar dåligt och innebär ofta att psykiatrin hamnar vid sidan om och varken får rimlig styrning eller budget. Med en egen förvaltning

följer en egen budget egen tjänstemannaorganisation och en politisk nämnd med intresse och kunskap för just psykiatrins frågor. Vänsterpartiet menar att avvikelserapportering behöver förbättras som ett sätt att förbättra verksamheten och värna patienternas säkerhet, tystnadskulturen inom verksamheten måste passeras till historien.

Familjecentraler

Det förebyggande arbetet måste också stärkas så att sjukdomar och hälsorisker upptäcks i tid. Därför ser Vänsterpartiet det som viktigt att fortsätta arbetet med familjecentraler. Ett gott arbete i primärvården i samverkan med kommuner möjliggör tidiga insatser. Genom ett proaktivt arbete över organisationsgränserna kan man tidigt få kontakt med familjer i behov av stöd och hjälp, långt innan en orosanmälan behöver göras. En verksamhet av denna typ måste också få finnas på samma plats under lång tid så att personalen lär känna de boende och de som besöker familjecentraler hinner få förtroende för personalen. På många håll bör också denna typ av verksamhet kunna kombineras med språkcafé och andra mer kontaktskapande aktiviteter där både kommun och region behöver vara med och dela på finansieringen. Sammantaget behöver också en översyn göras för att hitta en form där någon tar det övergripande ansvaret för varje familjecentral så att lednings- och beslutsvägar blir tydliga både för personal och för besökande. Arbetet med familjecentraler bör därför intensifieras. En samordnande funktion borde tillsättas för att arbetet ska utvecklas i hela regionen.

En jämställd region

Vänsterpartiets vision om ett jämställt samhälle rör regionens alla delar. Vi lever och verkar i ett system som är djupt ojämställt. Mäns och kvinnors olika förutsättningar spänner över hela samhällslivet och Region Skåne i egenskap av offentlig och demokratisk institution har ett stort ansvar i att jämna ut dessa skillnader. Det är tydligt att det inte satsas lika mycket resurser på kvinnors som på mäns hälsa. Det är också vedertaget att kvinnors behov inom kollektivtrafiken inte tillgodoses. Reseplaneringen utgår från mäns rörelsemönster trots att kvinnor är de som till största del nyttjar kollektivtrafik. Medicinsk forskning har länge bedrivits utifrån mäns behov och framtagna preparat används även på kvinnor trots att de utvecklats utifrån mäns fysiologi. Dessa och flera andra ojämlikheter är något som Vänsterpartiet ser allvarligt på och som vi vill förändra i grunden.

Kvinnohälsa

Kvinnor är i högre utsträckning än män sjukskrivna. Det beror till stor del på en ojämställd arbetsmarknad där kvinnor drar ett orimligt stort lass i förhållande till lön och arbetsbelastning. Detta i kombination med ett utökad ansvar för hem och barn samt det faktum att kvinnors hälsa i allmänhet är underprioriterad inom sjukvården skapar ett djupt ojämlikt system där halva befolkningen diskrimineras ur hälsoaspekt. Kvinnors hälsa behöver vara lika prioriterad som mäns hälsa.

Jämställd vård

En jämställd vård är central för ett demokratiskt och välfungerande samhälle. I hälso- och sjukvårdslagen fastställs att befolkningen ska tillhandahållas "en god hälsa och vård på lika villkor". Jämställdhet i vården betyder inte att alla får likadan vård. Eftersom kvinnors och mäns fysiologi är delvis olika behöver vården anpassa sig efter det. En jämställd vård ska också kunna arbeta mot diskriminering av sexuell läggning eller identitet och ha respekt för HBTQ-behov. Till exempel är HBTQ-certifierade vårdinrättningar i regionen viktigt att uppmuntra och väntetiderna till psykiatri för personer som väntar på könskorrigering operationer ska ses över och kortas. Vänsterpartiet menar att den skånska vården i högre utsträckning än vad som görs idag behöver arbeta medvetet och aktivt med jämställdhet inom vården.

Ungas sexuella och reproduktiva hälsa

Folkhälsa kan mätas genom att se på ungdomars reproduktiva hälsa. Ungdomsmottagningarna i Skåne är av stor betydelse ur detta perspektiv. Deras uppdrag är att främja ungas hälsa och samlevnad. Uppdraget består både av att tillhandahålla information om sexuell hälsa och att tillhandahålla preventivmedel till unga. De når i dag en stor del av sin målgrupp. Dock kan man se en kraftig överrepresentation av unga kvinnor som besöker ungdomsmottagningarna. I ett patriarkalt samhälle är det symptomatiskt att det är kvinnor som tar större ansvar för den sexuella och reproduktiva hälsan. Detta ansvar behöver fördelas jämnt. Dels skapar det större kunskap hos en större del av befolkningen, dels skapar det en bättre sexuell och reproduktiv hälsa hos våra unga. Ungas möjlighet till preventivmedel är visserligen mer begränsad än ungas kvinnors men kondom skyddar även mot sexuellt överförbara sjukdomar och inte bara mot graviditeter.

En stor del av ungdomsmottagningarnas arbete bygger på samtal, enskilt men även i grupp. Det är ett viktigt och hälsofrämjande arbete som bedrivs inom ramen för deras verksamhet och detta ska komma alla unga till godo. Vänsterpartiet ser positivt på de nationella beslut som slår fast att ungdomsmottagningarna ska arbeta uppsökande och informativt för att öka andelen unga män som kommer i kontakt med dem. Vänsterpartiet vill under 2017 se en aktiv uppföljning av denna uppsökande verksamhet, både för att kunna se var pengarna gör störst nytta men också för att kunna bedöma vilka arbetsmetoder som ger konkreta resultat i form av fler unga män som tar ansvar för sexuell och reproduktiv hälsa.

Läkemedelskostnader

Regionens utgifter till läkemedel är en stor och stigande post. Det har tillkommit nya och mycket dyra läkemedel som belastar budgeten. Men vi noterar också att det finns skillnader i förskrivningen som är svåra att förklara. Till exempel finns det studier som visar att högutbildade män i högre utsträckning får tillgång till nyare läkemedel än andra grupper. Det är viktigt att alla får likvärdig tillgång till läkemedel och att förskrivningen följer riktlinjerna och inte sker godtyckligt.

Vänsterpartiet anser att det är viktigt att tillse att regionen har en kostnadseffektiv användning av läkemedel och ser därför positivt på de genomgångar som sker för att få kostnadskontroll i vården. Felaktig förskrivning belastar regionens budget, pengar som kunde ha använts på ett bättre sätt, fränsett att det även påför patienterna läkemedelsbiverkningar i onödan. Åtta till tio procent av akutinläggningar av äldre orsakas av läkemedelsförgiftning. Fränsett lidande rör det sig om dubbla kostnader, dels utgifter till läkemedel som borde ha stannat på apoteken, dels kostnader för vård som kunde ha undvikits.

Uppföljning av läkemedelsgenomgångar

Vänsterpartiet är mycket positiva till den ökade ambition som beslutats angående läkemedelsgenomgångar men vill att dessa kompletteras med en kostnads-nyttan uppföljning. Rimligen väljer man ett begränsat antal läkemedel för denna uppföljning för att få bättre kunskap om regionens samlade läkemedelsanvändning. Vänsterpartiet vill också ha en redovisning för kommande budgetår om hur många onödiga/olämpliga läkemedel man har hittat vid läkemedelsgenomgångar.

Tolkbehov

Samtliga av Region Skånes arbetsplatser ska präglas av mångfald och jämställdhet. Kulturell och språklig kompetens är av värde för att kunna bemöta alla medborgarna på ett sätt som motsvarar deras behov. I dagens mångfacetterade värld där långt över 150 språk talas i regionen blir personalens språkkunskaper och rätten till tolk grundläggande frågor. I synnerhet i en så pass kritisk och privat kontakt som den med sjukvården, är det av största

vikt av patient och personal kan göra sig förstådda med varandra. Eventuella missförstånd kan leda till både dyra felbehandlingar och stort lidande för den enskilde. Rätten till tolk måste ses som en naturlig del av vården och som en av grunderna i en vård efter behov där alla på lika villkor kan förmedla sina behov. Vänsterpartiet menar därför att huvuddelen av alla tolkuppdrag bör göras av fysiskt närvarande tolkar så att alla typer av kroppsspråk och nyanser i en dialog inte går förlorade. Utredningar från bland annat domstolsverket gör klart att telefontolk är ett sämre alternativ som bara skall användas i undantagsfall såsom akuta situationer när en tolk inte hinner fram eller vid samtal av så pass privat karaktär att en tredje person i rummet kan störa.

Vänsterpartiet menar att dagens system med upphandlade tolkar från olika tolkförmedlingar fungerar alltför dåligt. Vården kan aldrig veta kompetensen hos den tolk som kommer och tolkarna själva får otrygga anställningar med orimliga arbetsförhållanden. Region Skåne bör därför bygga upp en egen pool av offentligt anställda tolkar som kan användas av hela den skånska sjukvården och endast använda sig av tolkförmedling i de fall där ingen anställd har kompetens i det aktuella språket. En modell för detta finns redan gällande teckenspråkstolkar och borde relativt enkelt kunna överföras även till språktolkar på alla de större språken.

Forskning

I linje med satsningar på jämlik hälsa behöver även forskningen utvecklas till att omfatta likvärdiga forskningsområden inom sjukvård riktad till män såväl som till kvinnor. Jämförelsen mellan prostatarelaterade sjukdomar och livmoderrelaterade sjukdomar är representativ gällande hur mycket resurser som läggs beroende på vem forskningen är till för.

Kartlägga ojämställdheter i behandling i Skåne mellan kön

Vänsterpartiet vill under 2017 genomföra en bred och tvärdisciplinär kartläggning inom den Skånska hälso- och sjukvården av osakliga könsskillnader i vård. Ett tydligt exempel på skillnader i kön vid medicinsk behandling är kostnaden för hjärtinfarkt där mäns kostnader uppgår till 250 000 medan kvinnors kostar 180 000. Vänsterpartiet vill ha en genomgripande utredning som belyser ojämlikheternas beståndsdelar. Detta för att kunna komma till rätta med dem och på så sätt erbjuda jämställd vård på lika villkor. Osakliga skillnader i behandling mellan män och kvinnor ska inte få förekomma i den skånska vården. Vänsterpartiet avsätter en miljon kronor till detta ändamål.

En stor arbetsgivare med ett stort ansvar

Regionen är Skånes största arbetsgivare med cirka 34 500 anställda. Som arbetsgivare har Region Skåne ansvar för var och en av dem och det är ett ansvar som Vänsterpartiet vill ta på största allvar. En lön att leva på är en garant för livskvalitet och grunden till ekonomisk trygghet för regionens medarbetare och deras familjer. Vänsterpartiet vill att Region Skåne ska vara ett föredöme som arbetsgivare genom att erbjuda bra grundlöner, god arbetsmiljö och en stabil löneutveckling. För Vänsterpartiet är det också centralt att regionen är en god arbetsgivare och tar sitt ansvar. Att köpa ut personal är inte en hållbar strategi. Det är viktigt att se till att de anställda har möjlighet att påverka sina arbetsuppgifter och att regionen ser till att anpassa arbetsvillkor så att människor exempelvis i slutet av sin yrkeskarriär får plats. Att regionen kan erbjuda en utvecklande och god arbetsmiljö med jämställda löner är en förutsättning för att kunna attrahera personal. Personalen i regionen förtjänar en trygg ekonomi, en bra arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv.

Satsa på och ta hand om personalen

Personalpolitiken är en av de största utmaningarna i regionen. Efter år av effektiviseringar, sparbetning och nedskärningar är personalen trött. Detta har lett till att färre personer söker sig till sjukhusen, att personal lämnar, att sjukskrivningarna ökar och att det är svårt att

rekrytera. Förutom ett misslyckande för regionens personalpolitik innebär detta ett gigantiskt resursslöseri när personal som har arbetat under flera år slutligen bestämmer sig för att lämna. Om ett dussintal erfarna sjuksköterskor slutar innebär det ett tapp på flera hundra års erfarenhet av att vårda och möta patienter, kunskap vi aldrig kan utbilda fram utan bara kan få genom att ta hand om personalen och få den att stanna. Denna nedåtgående utveckling vill vi vända med en offensiv personalpolitik. Det är genom strategiskt bra satsningar på personalen som den onda spiral vi nu ser kan brytas. Det kommer att kosta inledningsvis men kommer på sikt att minska både sjukskrivningstal och behov av inhyrd personal. Detta är anledningen till att Vänsterpartiet vill göra både en låglönesatsning och en satsning för god arbetsmiljö.

Den goda arbetsplatsen

Region Skåne har som mål att vara den bästa arbetsgivaren i Skåne. Vägen dit är lång. Rapporter om missförhållanden i vården är många. Patienter har avlidit på grund av vård- och platsbrist, medan återkommande nedskärningar med anställningsstopp, överbeläggning och nya flyttkaruseller har kört slut på sjukvårdens personal. Hög arbetsbelastning med stress, fler tunga lyft och systematisk övertid förstör arbetsmiljön. Antalet sjukskrivningar, fysisk och psykisk stress och arbetsskador bland de anställda har ökat. Samtliga medarbetarundersökningar sedan 2006 har visat att personalen upplever arbetstakten som för hög. Regionen som arbetsgivare har struntat i att flera riskbedömningar från fackens skyddsombud signalerat att en hård arbetsbelastning tär på folk och krävt åtgärder. Sjukskrivningarna fortsätter att öka och situationen har accelererat det sista året.

Bättre scheman och bra villkor

Det är centralt att regionen nu byter fokus och möjliggör för personalen att få förutsättningarna för att göra ett gott arbete, utan att deras hälsa slits itu. Detta fokusskifte innebär bättre arbetsschema för personalen med tid för återhämtning, mer personal och att det politiskt ges förutsättningar för ett systematiskt arbetsmiljöarbete i hela sjukvården. En god arbetsmiljö förutsätter också tryggheten att veta att lönen räcker hela månaden. Att den enskilde inte behöver jaga extrapass för att dryga ut lönen. Därför är den låglönesatsning som vi föreslår också en satsning på en god arbetsmiljö för regionens anställda. Facklig samverkan ska vara en självklar del av allt utvecklingsarbete. Idag finns fortfarande stora skillnader mellan vad som borde göras och vad som faktiskt genomförs. Flera yrkesgrupper saknar alltså arbetstidsavtal och de uppsägningar vi har sett under året är ett tecken på att arbetsmiljön inte är hållbar. Det kommer fortfarande oroande signaler om att det finns kvar en tystnadskultur och att tilliten mellan personal och chefer saknas. Det är viktigt att alla anställda är informerade om, och kan använda sig av, sin lagstadgade meddelarfrihet om man upplever att saker inte fungerar i verksamheten, så är det tyvärr inte idag. Kulturen i Region Skåne ska vara att det är bra att tala om de brister som finns, för patientsäkerheten och för personalens arbetsmiljö.

Tillvarata all personals kompetens

Personalnedskärningarna inom sjukvården har tidigare även inneburit att medicinska sekreterare och undersköterskor har prioriterats bort. Vänsterpartiet vill att personalen inom hälso- och sjukvården ska få arbeta med det de är bäst på, varför den administrativa bördan måste lättas från medicinskt utbildad personal och där vi ser att undersköterskor har en nyckelroll i omvårdnadsarbetet inom vården. Vänsterpartiet vill starta en organisatorisk översyn för att tillvarata all personalkompetens, det vill säga att rätt personal gör rätt saker på rätt plats, och utifrån det satsa på rekrytering av olika personalgrupper. Vi tror att det kommer bidra både till en bättre kvalitet i vården och till en bättre arbetsmiljö för personalen men också bli en kostnadsbesparing på sikt.

Inkludera servicemedarbetare i förvaltningen

I regionen pågår nu ett arbete med att nyanställa yrkesgrupper som under årens gång har försvunnit. Denna utveckling ser vi positivt på och det tydligaste exemplet är de servicemedarbetare som nu anställs runt om på de skånska sjukhusen. Detta är en bra utveckling. Det är däremot ett problem att servicemedarbetarna anställs i en egen förvaltning och att regionen leker affär med sig själv. Det vore en mycket bättre lösning att se servicemedarbetarna som en del av den ordinarie verksamheten på sjukhusen och anställa dem i samma förvaltning. Sjukvården är inte en marknad där man köper och säljer av sig själv. Servicemedarbetare på sjukhusen är delar av den organisation som behövs för att sjukvården ska fungera. Utan städning ökar de vårdrelaterade infektionerna, utan servering av mat på ett bra sätt minskar patienternas aptit och utan fastighetsskötare fungerar lokalerna inte som de ska. Detta är delar av vården. Inte tjänster som tillförs extra. Vänsterpartiet föreslår därför att det görs en utredning över hur servicemedarbetarna kan föras över till sjukvårdens förvaltningar, istället för som nu serviceförvaltningen.

Rätt till heltid, möjlighet till deltid

Alla anställda ska ha rätt till arbete på heltid eller önskad tjänstgöringsgrad, vilket ska framgå redan i utannonseringen av lediga tjänster. Region Skåne ska aldrig utlysa deltidstjänster. Fortsatt minskad sjukfrånvaro är en viktig del för att nå ett hållbart arbetsliv, men det är viktigt att det är ohälsan som minskar och inte sjukfrånvaron i sig. När man är sjuk ska man givetvis ha både rätt och råd att vara hemma och tillfriskna i lugn och ro.

Att inte ha inflytande över sin arbetstid är en starkt bidragande faktor för ohälsa. Korttidsvikariat och timanställningar ska minimeras. Brutna scheman ska inte förekomma och helgtjänstgöring i ett rullande schema ska ske högst var tredje helg. Nattpersonalens arbetsmiljö ska förbättras och göras mer attraktiv. Idag arbetar många av sjukvårdens medarbetare frivillig deltid. Dessa personer betalar sin egen arbetstidsförkortning för att regionen inte kan tillhandahålla en arbetsmiljö som gör att de orkar arbeta heltid.

Låglönesatsning

Vi vill avsätta 100 miljoner kronor i ett första steg för att inom en treårsperiod höja lägсталönerna i regionen till 25 000 kronor i månaden. En stor del av våra medarbetare ligger i dagsläget långt under det beloppet. Det är orimligt. Den lön regionen erbjuder ska gå att leva ett ekonomiskt självständigt liv på och satsningen syftar på sikt till att uppvärdera de kvinnodominerade yrkesgrupperna. Region Skånes personal skall inte tvingas till att ha en partner med egen inkomst för att kunna få privatekonomin att gå runt. En god arbetsmiljö förutsätter också tryggheten att veta att lönen räcker hela månaden. Att den enskilde inte behöver jaga extrapass för att dryga ut lönen. Därför är den låglönesatsning som vi föreslår också en satsning på en god arbetsmiljö för regionens anställda.

Språkkunnig personal

Från Vänsterpartiets sida menar vi att kunskap i andra språk måste värderas högre än idag, flerspråkighet ska vara en merit vid anställning och vid lönerevidering i Region Skåne. Vi lever i en värld som präglas av rasism. Människor blir bortsorterade på efternamn eller kallas inte till anställningsintervju. Detta är väl belagt i till exempel studier från dåvarande integrationsverket som empiriskt kunde koppla höjda inkomster till personer som bytte bort sina utlandsklingande namn och något regionen måste arbeta aktivt emot. Därför är det ett viktigt mål för Region Skåne att medarbetarna avspeglar befolkningen. Andelen personal med annan bakgrund än svensk måste öka, så att den minst motsvarar andelen av regionens befolkning inom alla delar av Region Skånes verksamheter. Personalnämnden bör följa denna fråga löpande och också beställa statistik från Statistiska Centralbyrån nedbruten på olika delar av organisationen. Detta ställer stora krav på vården men öppnar också nya möjligheter.

Rekrytering av personal som talar olika språk

Möjligheter i form av alla de människor som redan finns här som talar en stor mängd språk och som borde kunna lockas att bli den nya personal regionen så väl behöver, men också i form av dem som idag är på flykt som redan har en vårdutbildning men saknar kunskaper i svenska. Det finns redan beslutade projekt för asylsökande inskrivna hos arbetsförmedlingen och för asylsökande läkare från Syrien. Vänsterpartiet ser positivt på dessa projekt men menar att det borde kunna gå att agera på ytterligare fronter för att tillvarata kompetensen hos invandrade med medicinsk utbildning så att de snabbt kan börja arbeta, exempelvis genom särskilda praktikplatser, introduktionsprogram, fadderskap och språkundervisning. Region Skåne behöver även aktivt uppvakta socialstyrelsen så att handläggningstiden för att få en svensk yrkeslegitimation kortas. De krav som ställs handlar i mångt och mycket om att aktivt rekrytera på ett sätt som säkerställer att ingen sökande diskrimineras på grund av bakgrund eller tillhörighet. På köpet kommer Region Skåne då också få en mer varierad språkkompetens bland sin personal som kan bli en långsiktig styrka för organisationen. Personalbemanning kommer då inte bara att handla om att ha rätt antal läkare, sjuksköterskor och undersköterskor med rätt medicinsk kompetens på plats utan också att dessa kan kommunicera med de patienter som förväntas komma. På enstaka vårdcentraler sker detta redan genom att tolkar är anställda men det borde också kunna lösas genom att schematekniskt se till att vårdpersonal med varierande språkkompetens finns i tjänst under hela dagen samt har utrymme i sitt schema för att fullgöra uppgiften.

Allas rätt till anställning

I Region Skåne ska alla, oavsett funktionsförmåga, ha möjlighet att få och behålla en anställning. Detta gäller både människor som har fått en arbetsskada eller förslitning under sin tid som anställd i regionen och människor som söker sig till regionen med nedsatt funktionsförmåga. Alla ska ha samma möjlighet att ta del av information om lediga tjänster, kunna söka och tilldelas tjänster. Vi ska som arbetsgivare vara ett föredöme i att anställa medarbetare med funktionsnedsättning. Med rätt förutsättningar kan alla bidra med sin arbetsinsats på våra arbetsplatser. Och med rätt stöd och handledning kan vi hitta den rätta arbetsuppgiften till medarbetare som har en funktionsnedsättning. Region Skånes personal ska spegla länets invånare, rymma dess mångfald och arbetsplatser ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Som Skånes största arbetsgivare har landstinget även ett särskilt ansvar för att öka antalet lönebidragsanställda. Målsättningen skall vara att under de kommande åren fördubbla antalet anställda med olika typer av lönebidrag. En centralt placerad person ska arbeta med att programmet "Inte bara trösklar" genomförs och efterföljs, samt att FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning implementeras. Resurser ska avsättas. I alla upphandlingar ska programmet "Inte bara trösklar" självklart beaktas.

Utvecklande arbetsplats

Region Skåne skall vara en attraktiv arbetsgivare för både den som är nyutbildad och den som har arbetat många år i sitt yrke. På Sahlgrenska har det en tid pågått försök med att erbjuda ett så kallat kliniskt basår för de sjuksköterskor som är nyutbildade eller som behöver fördjupa sina kunskaper genom att de byter inriktning. Modellen skulle kunna användas även i region Skåne, för att ge nya sjuksköterskor en bra start i arbetslivet. Den variant av kliniskt basår som idag finns i Region Skåne idag anser Vänsterpartiet är otillräcklig. Vänsterpartiet föreslår att personalnämnden får i uppdrag att återkomma med förslag till hur ett kliniskt basår enligt Sahlgrenskas modell skulle kunna utformas. I en situation där personalomsättningen tyvärr är alltför hög är det centralt att de nya som börjar arbeta får en bra start och möjlighet att bli varma i kläderna.

Därtill vill Vänsterpartiet på allvar göra något åt förutsättningarna för sjuksköterskors möjlighet till specialistutbildning. En del utbildningsanställningar finns idag i Region Skåne

men dessa är alltför få och lönen för att utbilda sig är för låg. Vänsterpartiet vill därför höja ambitionsnivån och ge personalnämnden i uppdrag att tillsammans med de fackliga organisationerna hitta en modell för att införa akademisk specialisttjänstgöring (AST) för sjuksköterskor som specialistutbildar sig. Vi ser också hur undersköterskornas roll förändras och utvecklas och föreslår att medel öronmärks för att stärka den kompetensutveckling som pågår. Enligt Vänsterpartiet är det viktigt att se alla personalgrupper som kompletterande och då måste både kompetensutveckling och eventuella extra ersättningar gå hand i hand. Det går inte att ensidigt fokusera på någon enstaka grupp utan personalkollektivet måste ses som en helhet. Region Skåne behöver också ha en löpande kommunikation med de olika skolor som har omvårdnadsprogram. Regionens personal behöver vara på plats med jämna mellanrum för att informera om verksamhet och möjlighet att börja arbeta i den.

30 timmars arbetsvecka

Vänsterpartiet vill att Region Skåne lär av det framgångsrika exemplet med sex timmars arbetsdag på ortopedien i Mölndal. Det har visat sig vara effektivt för att rekrytera och behålla personal, men har även resulterat i en effektivare användning av operationssalarna. Arbetslivsinstitutet har i en studie i ämnet visat en tydlig koppling mellan självskattad hälsa och sex timmars arbetsdag samt att sjukskrivningarna minskar över tid med detta sätt att jobba. Det finns också forskning som visar att arbetsskador och misstag ökar mellan den sjätte och åttonde timmen i ett arbetspass. Sex timmars arbetsdag fungerar med andra ord som ett verktyg för att korta köer och förbättra kvalitet och kontinuitet i vården.

Kortare arbetstid för bättre arbetsmiljö

Att de nedskärningar som gjorts under de senaste mandatperioderna nu leder till en drastisk höjning av sjukskrivningarna är inte överraskande. Det är empiriskt belagt att nedskärningar ger ökade sjukskrivningar i offentlig sektor, det som nu måste göras är att moddosamt ändra kurs för att personalen återigen skall trivas i sin yrkesroll och känna att de har möjlighet att utföra sina arbetsuppgifter på ett rimligt sätt utan att leva med en etisk stress på grund av en dålig arbetsmiljö. I detta arbete är en allmän arbetstidsförkortning en del av pusslet. Arbetstidsförkortning är viktigt för yrkesgrupper med en tung fysisk arbetsmiljö, därför vill Vänsterpartiet att städpersonal också ska omfattas av arbetet med arbetstidsförkortning i regionen. Vänsterpartiet avsätter totalt 150 miljoner kronor för försök med 30 timmars arbetsvecka, men menar att en del av satsningen framöver kan räknas hem i form av minskade kostnader för hyrpersonal och sjukfrånvaro, samt högre produktion.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsmiljöverket konstaterar på nationell nivå att brister i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön orsakar ohälsa hos många arbetstagare i Sverige. Antalet anmälda arbetssjukdomar som beror på de här orsakerna har ökat med drygt 70 procent sedan år 2010. Alltför mycket arbete eller för hög arbetstakt och problem i relationer på arbetsplatsen, som samarbetsproblem och mobbing, är exempel på vad som ligger bakom den här typen av arbetssjukdomar. Region Skåne har sakteliga börjat ett utbildningsarbete genom personalnämnden som Vänsterpartiet ser positivt på, även om omfattningen ännu är alldeles för liten.

Resurser behövs för att förbättra arbetsmiljön

Mer behöver göras och resurser måste följa med för att verkligen kunna planera arbetet utifrån den kunskap som ges. Arbetsmiljöarbetet måste också komma ut i hela organisationen och inte, som ofta är fallet idag, stanna på någon mellancheffsnivå. Särskilt viktigt är att arbeta i enlighet med de nya forskrifterna från arbetsmiljöverket om organisatorisk och social arbetsmiljö. Fokus i det fortsatta arbetet ska vara just på det förebyggande systematiska arbetsmiljöarbetet, alltså att kartlägga risker och vidta åtgärder innan sjukdom eller ohälsa uppstår när arbetet planeras och genomförs, eller när

förändringar förankras och genomförs. De delar som enligt Vänsterpartiets åsikt är extra angelägna för att prioritera upp just kvinnors hälsa är att personalen inte får en ohälsosam arbetsbelastning. Resurserna ska anpassas efter kraven i arbetet, samt att arbetstidernas förläggning inte leder till ohälsa. Redan i planeringen behöver arbetsgivaren uppmärksamma detta, och även se till att det finns tid för återhämtning. En dålig arbetsmiljö innebär förutom problem för personalen ett stort resursslöseri då människor inte ges möjlighet att fullt ut utföra de arbetsuppgifter man är anställd för. Till exempel kan dålig belysning, undermålig luftkvalitet och hög ljudnivå sänka prestationsförmågan med upp till femton procent. Dålig arbetsmiljö riskerar att innebära onödiga sjukskrivningar och utbränd personal kostar stora summor både i rehabilitering och eventuell nyrekrytering. Resurser som enligt Vänsterpartiet istället borde användas offensivt för att förbättra arbetsmiljön i hela Region Skåne.

Handlingsplan för en region fri från bemanningsföretag

Målet för Region Skåne ska vara att inte hyra in och använda bemanningsföretag. Bemanningsföretagen spränger isär arbetsplatsen och gör det omöjligt för de anställda att känna sammanhållning. Inhyrd personal är dyrare vilket gör det svårt att planera verksamheten ekonomiskt. Målet ska vara att personalpooler byggs upp inom verksamheterna och vi ser därför positivt på de försök med olika former av resursteam som beslutats av personalnämnden. På de ställen som de funnits tidigare har det varit attraktiva arbetsplatser med hög kompetens. En egen bemanningspool är en långsiktig lösning som ger en kontinuitet i verksamheten som är viktig.

Kostnaderna för att via bemanningsföretag rekrytera sjuksköterskor har ökat kraftigt de senaste åren. Det blir en ond cirkel av bristande kontinuitet och höga kostnader som behöver brytas. Region Skåne avkräver sina anställda för mycket mertid och övertid, och har svårt att klara bemanningen under sommarsemesterna inom vården. Det är angeläget och brådskande att söka mer hållbara lösningar på bemanningsproblemen. Vänsterpartiet ställer sig positiva till de beslut som tagits av sjukvårdsnämnderna i syfte att fasa ut bemanningsföretag men menar på att detta behöver kompletteras med en översyn av hur omfattande användningen av delade turer, tim- och andra visstidsanställningar är.

De skånska sjukhusen

Sammanläggningen av universitetssjukhusen i Malmö och Lund var en sjukvårdspolitisk katastrof redan från start. Konstruktionen har lett till toppstyrning och nya revirstrider i stället för ett personalförankrat förändrings- och utvecklingsarbete. Resultatet har blivit utarmning av personal och resurser på båda sjukhusen. Kliniker har splittrats, nyckelpersonal har sagt upp sig och verksamheten har snabbt försämrats inom flera områden. Det är nödvändigt att se konsekvenserna av misslyckandet och ta initiativ till att återupprätta kvaliteten i den skånska sjukvården.

Två akutsjukhus och fler vårdplatser

Vänsterpartiet vill på sikt satsa på två kompletta akutsjukhus med självständig ledning och budgetansvar, men med en övergripande styrning av fördelningen av den högspecialiserade sjukvården. Antalet vårdplatser ska byggas ut i enlighet med organisationsförändringen. Dialogen med professionerna och de fackliga organisationerna behöver förbättras för att skapa väl förankrade beslut som är nödvändiga för framtiden. Denna dialog ska vara själva grundbulten i utvecklandet av universitetssjukhusen i Malmö och Lund. Även på övriga sjukhus i regionen har de senaste årens fokus på att till varje pris hålla budget skapat en orimlig arbetssituation. För att denna situation skall lösas krävs många olika delar men i synnerhet måste fokus flyttas från ett ensidigt fokus på budget till att istället fokusera på att ge den vård som invånarna behöver. Det måste också till ett tätare samarbete mellan de olika sjukhusen där diverse revirstrider inte tillåts försvåra detta.

Vänsterpartiet menar att Region Skåne behöver en helt ny syn på sina anställda där öppen diskussion och dialog både med media och invånare uppmuntras. Varje chef måste få till ansvar att lyfta fram de problem som finns så att de kan lösas istället för att som alltför ofta idag trycka ner dem och tro att de löses av sig själv bara ingen ser dem. På kort sikt behöver ledningsstrukturen ses över och ledningsstrukturen måste främja dialog och transparens, då är det inte lämpligt att ha chefsstrukturer med så många nivåer att de motarbetar detta. Vänsterpartiet ser positivt på det arbete som idag sker i beredningen för framtidens sjukvård. Det behövs oundgängligen ett samlat grepp om de framtida behoven av hälso- och sjukvård där vi vågar lyfta blicken och planera ett stort antal år i framtiden.

En kollektivtrafik att lita på

Vi vill ha en kollektivtrafik att lita på. En kollektivtrafik som går att förlita sig på när man reser till jobbet eller skolan, när man vill ut i naturen på fritiden och som kör även till mindre tätbefolkade områden. Avstånden i Skåne är inte särskilt långa och det ska finnas möjligheter att bo eller jobba på olika ställen utan att behöva ha bil. Detta vill vi av flera anledningar. Dels är det viktigt för att utveckla hela Skåne och för att inte utarma glesbygden men även ur hållbarhetssynpunkt. Med en effektiv kollektivtrafik som håller tiderna och har plats åt sina passagerare kan vi förmå en större del av befolkningen att lämna bilen till förmån för buss eller tåg.

Fördubbla antalet resande

Det kollektiva resandet i Skåne har glädjande nog ökat. För att få ännu fler att resa kollektivt (med bussar och tåg) behöver de hårdast belastade linjerna förstärkas med ökade turer i rusningstid. Ingen ska behöva vänta på nästa buss för att det är fullt. Resenärerna ska uppmuntras att fortsätta genom bra framkomlighet och punktlighet. Region Skåne har infört ett fördubblingsmål inom kollektivtrafiken fram till år 2020. Därtill ska 40 procent av alla motoriserade resor ske med kollektivtrafik. För att nå detta mål har det beställts en rapport som pekar på ett antal åtgärder för att nå målet.

De tydligaste åtgärderna är halverade biljettpriser och ökad turtäthet, främst i de tätbefolkade stråken. De presenterade åtgärderna är kraftfulla och behöver omedelbart träda i kraft för att nå fördubblingsmålet under de fyra år som återstår. En resandemaximering beräknas vara som mest effektiv där det redan finns starka stråk och ett allt ökande behov. Detta främst bussresor i storstadsregionerna samt västkusten i allmänhet och Helsingborg-Höganäs i synnerhet. Det pekas också på ökandepotential inom fritidsresandet.

En kollektivtrafik för hela regionen

Skåne är en av de mest kommundäta regionerna i Sverige och trots ett ganska välfungerande järnvägsnät finns förvånansvärt många "vita fläckar" i regionen. Södra stambanan har utvecklingspotential. Sedan timmestrafik infördes Ystad-Simrishamn är det många som missar relevanta anknytningar till arbete och skola. Vi ser en risk för minskat resande på de sträckor där avgångar dras in. Spåren på sträckan Malmö-Lund-Helsingborg skulle kunna byggas ut. Pågatåg nordost lämnar mycket att önska och är ytterst sårbara och för de som bor i Östra Skåne är kollektivtrafiken inget trovärdigt alternativ. Vi anser att hela Skåne ska leva och vill därför stärka glesbygden ur kollektivtrafikssynpunkt. Bil ska inte vara ett måste för de som väljer att bosätta sig utanför storstadsområdena. Ungdomar ska kunna åka buss till skola och fritidsaktiviteter utan att bli hämtade och lämnade av föräldrarna med bil och det ska vara möjligt att arbetspendla från alla platser i Skåne.

Behovsstyrt trafiknät

Satsningar på infrastruktur är något som hela Sverige har nytta av. Skåne är den så kallade "Porten till Europa" och oerhört mycket transport passerar via vår region. Det finns ett

nationellt intresse över att infrastrukturen i hela södra Sverige fungerar friktionsfritt. Därför behövs förstärkning av statliga investeringar i samband med satsningar i kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken och i synnerhet stadsbusstrafik ska vara uppbyggd på ett logiskt och sammanhängande sätt. En översyn behöver göras för att identifiera arbetsplatser, näringsverksamheter och bostadsområden. Trafiknätet ska vara finmaskigt och behovsstyrt utifrån resvanor. Detta bör göras i samband med en jämställdhetsintegrering av stadsbusstrafiken.

Jämställdhetsintegrerad stadsbusstrafik

Jämställdhetsintegrering är ett väl utvecklat arbetssätt som ska användas på alla verksamheter. Region Skåne som en stor offentlig institution borde vara ett föredöme och jämställdhetsintegrera sina verksamheter. Ett utvecklingsområde ur den aspekten är stadsbusstrafiken. Trots att det till största del är kvinnor som reser kollektivt är stadsbusstrafiken anpassad till mäns rörelse- och tidsmönster. Rörelsemässigt är nästan alla busslinjer planerade i raksträckor mellan bostadsområden och stora arbetsplatser. Detta stämmer väl överens med mäns rörelsemönster, förutsatt att de skulle åka kollektiv till större del. Mäns resande sker oftast från punkt A till punkt B. Kvinnor har ofta flera stopp på vägen, barn ska hämtas och mat ska handlas. Dessa resor är lika förutsägbara som de mellan hem och arbetsplats. Trots det tas de inte lika stor hänsyn till.

Arbeta mer utifrån även kvinnors resande

Tidsmässigt är de flesta befintliga turer koncentrerade till rusningstid. Något som utgår från kontorstider, ca klockan 06.30 till 08.00 samt 16.30 till 18.00. Kvinnors restider ser även de annorlunda ut. Deras arbetstider är inte i lika hög utsträckning lika statisk som mäns. Kvinnor arbetar mycket oftare obekväma arbetstider, ofta inom vård och omsorg men även inom dagligvaruhandel. Dessutom finns det en trygghetsaspekt att ta hänsyn till och det är att ta sig hem på kvällen då det är kvinnor som är mest utsatta. Därför behöver även tidsättningen på stadsbusstrafiken ses över för att bättre passa kollektivtrafikens mest frekventa resenärer – kvinnorna. Vänsterpartiet vill se en behovsstyrd kollektivtrafik. För att synliggöra och tillgodose resandebeståndet i Skåne vill Vänsterpartiet skapa ett pilotprojekt i en Skånsk stad, företrädesvis Helsingborg eller Lund, där Skånetrafiken i samråd med kommunen lägger om stadsbusstrafiken för att passa ovan beskrivning.

Kollektivtrafik i egen regi

Skånetrafiken äger redan idag en del av sina bussar, medan tågen är leasade. Det enda man inte sköter är driften. Alla anställda på bussar och tåg har en annan arbetsgivare än Region Skåne. Detta leder till osäkra arbetsvillkor och en minskad demokrati. Därför vill Vänsterpartiet återta trafiken i offentlig regi så att Region Skåne ansvarar för hela kollektivtrafiken, inklusive personalen, tidtabellerna och fordonen. Ett återtagande av kollektivtrafiken innebär också att Region Skåne får möjlighet att vara ett föredöme som arbetsgivare.

För nöjd personal och nöjda resenärer

Samtidigt som avgifterna har ökat har resenärernas nöjdhet minskat. Förseningar, tågstopp och trängsel hör till vanligheterna. Facken har tydligt signalerat att arbetsmiljön och arbetsvillkor för personal inom kollektivtrafiken är under all kritik. Ensamarbetet för ombordpersonalen är exempel på sådant som gör medarbetarna otroligt utsatta. Istället för Skånetrafikens och tågbolagens repressiva lösningar, i form av väktare och andra övervakningssystem, vill Vänsterpartiet skapa bättre arbetsmiljö för de anställda genom arbetslag på tågen. Genom att ta tillbaka alla delar av kollektivtrafiken i egen regi kan vi hitta lösningar för att säkerställa personalens arbetsmiljö och passagerarnas nöjdhet.

Fram tills ett återtagande kan ske måste dagens avtal med privata aktörer skrivas om så att force major inte gäller för fackliga konflikter. Med dagens avtal är stora delar av de fackliga konfliktvapnen näst intill verkningslösa.

En känga åt trafikverket för undermåligt underhåll

För att den skånska kollektivtrafiken ska flyta så smidigt som möjligt och för att tillförlitligheten ska öka behöver Trafikverket sköta det löpande underhållet betydligt bättre än vad som görs idag. De ständiga upphandlingarna, minskningen av ansvarig personal och ideliga förändringarna bland entreprenörer som ansvarar för underhållet gör situationen än värre. Enligt Vänsterpartiets mening bör underhållet skötas direkt av trafikverket och inte konkurrensutsättas. Trafiken ska inte behöva stå stilla på grund av bristande underhåll. Med det spår och signalsystem som finns idag påverkas hela södra Sverige om tåg står stilla. Behovet av infrastruktursatsningar är stort. Vänsterpartiet vill satsa på spårbunden trafik som skapar mindre köer, snarare än utbyggt vägnät som innebär försämrad miljö. Spårkapaciteten i Skåne behöver stärkas både ur miljösynpunkt och ur ett demokratiperspektiv. Trafikverket har varnat för konsekvenserna av det minskade underhållet. Det ska inte finnas någon anledning att ta bilen i stället för tåget.

En kollektivtrafik som lyssnar på skåningarna

Resenärernas behov är tydliga, en tillgänglig kollektivtrafik som håller vad den lovar. För att skapa förutsättningar för fler att åka kollektivt måste Skånetrafiken både öka kapaciteten och kvalitén. Resande ska möjliggöras och vara smidigt även utanför och mellan tätorter. Fler ska vara villiga att använda kollektivtrafik framför bil och då får det varken ta längre tid eller vara dyrare att ta buss eller tåg. Tätare avgångar från fler platser till lägre priser är vad som krävs för att förmå fler att ställa bilen till förmån för kollektiva färdsätt. De skånska resenärerna är kunniga, kompetenta och oftast flexibla. Vi behöver ta deras synpunkter på största allvar och till fullo se att det är Skånetrafiken som är till för dem, inte vice versa. Årligen återkommande undersökningar visar att kvalitén i kollektivtrafiken inte motsvarar medborgarnas behov och önskemål.

Fokusera på fler grupper i planeringen

Kollektivtrafikplanering i Skåne måste kunna hålla två tankar i huvudet samtidigt. Det ensidiga fokus som funnits under många år på att skynda upp processer, strömlinjeforma resande och ta kundandelar från bilen har lett till en trafik som tar alltför lite hänsyn till äldre resenärer, barnfamiljer och funktionshindrade. På många håll finns ett behov av närmast servicetrafik med många stopp, luft i tidtabellen för att komma till sin plats även med rullator och ett helt annat tempo. En trafik som har andra resenärer i fokus än den medelålders mannen mitt i karriären.

Kommunikationen i kollektivtrafiken

Allt för ofta inträffar oförutsedda händelser som skapar ovälkomna trafikavbrott. Det kan röra sig om signalfel, trasiga tåg, spårarbete och andra förseningar. Resenärernas tålamod är högt, så länge de vet varför de står stilla eller varför tåg eller bussar är sena. Ofta är denna information ofullständig eller helt frånvarande. Det är av yttersta vikt att kommunicera ut vad felen beror på och hur lång tid det tar att åtgärda för att resenärerna ska kunna avgöra och planera för fortsatt resa. Det är också viktigt att Skånetrafikens hemsida ses över och att resenärer eller andra som är berörda av kollektivtrafiken på ett enkelt och smidigt sätt kan komma i kontakt med Skånetrafiken eller få tillgång till rätt information. Även de som inte pendlar ska ha lätt att hitta information.

Taxesystemet

Vänsterpartiet ställer sig i huvudsak positiva till att det nuvarande zonsystemet avskaffas. Det är alldeles för komplicerat och i vissa fall ojämnt. Däremot är vi oroliga över prisutvecklingen inom kollektivtrafiken. Under mandatperioden har priserna höjts ett flertal gånger. Detta har orsakat stora diskussioner och en djup oro hos pendlare och andra resenärer. Det har vid flera undersökningar visat sig att prisutvecklingen inom kollektivtrafiken är skev i förhållande till prisutvecklingen i resten av samhället. En indexering av kollektivtrafiktaxorna diskuteras också. Principen tycker vi är bra men det är oetiskt att höja priserna ännu en gång innan indexeringen träder i kraft. Att åka kollektivt är en samhällelig service och ska därför finansieras solidariskt. Att fler åker kollektivt är bra både för medborgare och miljö och ska premieras, inte straffas med högre avgifter. Region Skåne borde sträva efter att fler ställer bilen till förmån för buss eller tåg men med de ständiga prishöjningarna motverkas detta.

Nytt förslag slår mot glesbygd

Att resenärer fritt ska kunna anpassa sina resekort till områden de oftast rör sig är i grunden bra. Men det nya systemet slår hårt mot de som bor i mindre tätbefolkade områden. Även om "glesbygdsringen" är större så har den ändå en exkluderande effekt. Om man exempelvis skulle placera den i sydöstra Skåne när man ändå inte närmaste kommun inom en 18 km diameter. Pendlare utanför tätorter behöver nästa alltid gå upp en prisnivå för att kunna ta sig till jobb eller skola med kollektivtrafiken. Vi vill att hela Skåne ska leva men det nya systemet utestänger människor från kollektivtrafikens möjligheter.

Se till att det finns olika betalsätt

Att kunna betala via telefonen blir säkert uppskattat av många. Redan idag finns liknande system och Vänsterpartiet ser fram emot en bättre utvecklad och stringent app för det syftet. Vi vill samtidigt se att det finns flera betalningsmöjligheter för dem som ännu inte känner sig trygga med smartphones och app-system. I synnerhet äldre och skolbarn bör ha möjlighet att kunna betala på andra sätt. I sammanhanget är det också viktigt att de få kundcenter som Skånetrafiken har kvar inte tas bort. Kundservice är viktigt för stora delar av befolkningen och det ska finnas fortsatt möjlighet till ett bra bemötande över disk när det behövs.

Inför en pensionärsrabatt

Rabattsystemen är underutvecklade i det nya förslaget. Pensionärer nämns överlag inte trots att många pensionärer har en svår ekonomisk situation och skulle behöva premieras. Vänsterpartiet vill se en pensionärsrabatt i paritet med barn- och ungdomsrabatten. Vi vill också behålla den duobiljett som finns idag. Innebörden av det nya förslaget medför till exempel att det skulle kosta 570 kronor att åka från Malmö till Helsingborg och tillbaka för en familj med tre barn, vilket skall jämföras med dagens pris för samma resa på 333 kronor. Det tycker vi är fullkomligt orimligt, det ska löna sig att åka tillsammans.

Avskaffa första klass

För övrigt vill vi se ett omedelbart avskaffande av klasssystemet i kollektivtrafiken. Första klassvagnarna ska göras om till tysta kupéer. Idag är det ofta trängsel på tågen trots att första klassvagnarna kör tomma.

Identitetskontroller

Regeringens behandling av flyktingsituationen är vidrig ur många synpunkter. Införande av identitetskontroller på Öresundstågen är ett sådant exempel. Förutom att det är integritetskränkande och ett direkt brott mot mänskliga rättigheter har det också skapat en ohållbar pendlingsituation för skåningarna. Det talas varmt om att hela Öresundsregionen

ska hänga ihop och att vi bör se Öresund som en enhetlig arbetsmarknadsregion. För att så ska vara fallet behöver identitetskontrollerna omedelbart avslutas

Kraftsamling för flera människor i arbete

Skåne har under en längre tid haft en av de lägsta sysselsättningsgraderna i landet. Långa perioder av arbetslöshet påverkar den enskilde negativt samtidigt som bred arbetslöshet på ett strukturellt plan påverkar möjligheten att förbättra välfärden genom solidarisk finansiering. Därför behöver hela Skåne kraftsamla för att skapa fler arbetstillfällen både inom offentlig och privat sektor. De insatser som regionen har ansvarat för de senare åren, till exempel Kompetenssamverkan Skåne och Jobbkommissionen, räcker inte till. Ytterligare kraftfulla initiativ är nödvändiga för att bevara de arbetsplatser som finns och utveckla nya. Erfarenheterna kring Findus nerläggning av fabriken i Bjuv talar för detta.

Satsa ordentligt på att skapa fler jobb

Vänsterpartiet vill därför initiera ytterligare satsningar där Region Skåne tillsammans med relevanta myndigheter, företag, fackliga organisationer, utbildningsinstitutioner, etcetera, tar gemensamt ansvar för jobbskapande insatser. Kraftsamling för fler i arbete bör vara av långsiktig karaktär och mera omfattande och målinriktad än de satsningar vi har sett under senare år. Vänsterpartiet vill därför avsätta fem miljoner om året under en treårsperiod inom ramen för regional utveckling för gemensamma aktiviteter, förutsatt att andra aktörer så som Arbetsförmedlingen, Kommunförbundet i Skåne, näringslivsorganisationer och fackliga organisationer, utbildningsanordnare med flera också skjuter till medel. Region Skåne bör ta initiativ till en sådan kraftsamling för ökad sysselsättning.

Findus i Bjuv

I slutet på mars kom beskedet att Findus brittiska ägare Nomad Foods tänker lägga ner fabriken i Bjuv. 450 anställda i Bjuv riskerar att förlora jobbet. Nomad Foods med säte i skatteparadiset Brittiska Jungfruöarna flyttar verksamheten till Tyskland istället.

Ett riskkapitalbolag har därmed bestämt sig för att strunta i att ta social hänsyn och lägga ned produktionen i en fungerande industrianläggning. Denna gång var det Findus i Bjuv men det är inte första gången det händer och tyvärr inte den sista heller. Förutom att aktualisera ett antal nationella frågor bland annat om behovet av lagstiftning som försvårar flytt av lönsam produktion utomlands samt stopp för ägande från skatteparadis väcks ett antal regionala frågor. Även om det just nu finns en del positiva signaler både gällande personalens chans till nya jobb och eventuell fortsatt produktion i ny regi, menar vi att regionen måste ta ett mer kraftfullt grepp om frågan och ta sitt utvecklingsansvar på allvar genom att stödja både Bjuvs kommun och de många människor som riskerar stå utan jobb inom en snar framtid. Från tidigare liknande situationer vet vi tyvärr att regeringen inte gör speciellt mycket innan regionen kommer in med konkreta förslag och driver på arbetet. Vänsterpartiet efterlyser i första hand samordnade insatser kring omställningsstöd, utbildning, platser för kvalificerad yrkesutbildning och möjlighet att få fram kapital till nysatsningar.

Miljö

Vänsterpartiet vill se en trovärdig och långsiktig avveckling av fossila bränslen genom satsningar på att regionens verksamheter ska vara klimatneutrala samt genom överflyttning av transporter till spårbunden trafik. Nyligen invigda RPC i Trelleborg är Skånes första plushus och i samband med Framtidens sjukvård planeras ytterligare plushus. Det borde vara det ledande exemplet på hur alla nybyggnationer bör utvecklas.

I samband med utbyggnad av tågnätet samt översyn av kollektivtrafiken bör det räknas in och möjliggöras att en större del av den godstrafik som idag främst sker med

bränslekrävande lastbilar flyttas över till spårbunden trafik. Skåne som fungerar som inkörsport och transitväg till resten av landet är oerhört belastat av utsläppen på grund av de många lastbilstransporterna som går genom länet. Endast av- och pålastning vid destinationsort bör ske med lastbil, resterande del av transporter bör vara spårbunden. För detta krävs en statlig finansiering då det är en angelägenhet som berör hela Sverige. Vi stödjer regionens mål att vara fossilfria till år 2020. Speciellt behövs satsningar på förnyelsebara drivmedel.

Kultur

Kulturen skapar mervärde för medborgarna och har ett stort värde i sig själv. För att skapa en friskare och nöjdare befolkning i Skåne behöver vi kunna erbjuda ett brett och tilltalande kulturliv för alla. Det ställer stora krav på oss som region. Det kan förverkligas genom att tänka brett och inkluderande.

Sjukhusbiblioteken har en viktig roll i friskvårdsarbetet på sjukhusen, i synnerhet inom långtidsvård och på barnsjukhus. Vänsterpartiet vill utveckla dessa till att omfatta fler avdelningar. Med dagens möjlighet till tekniska lösningar bör det utredas hur Region Skåne med hjälp av landstingsbiblioteken kan sprida kunskap om e-boksutlåning.

Reklamfritt resande

Ett sätt att ta bort trösklarna till kultur är att skapa kultur i offentliga utrymmen, i vardagen. Region Skåne förfogar över ett flertal sådana plaster. En utmärkt möjlighet att genomföra detta är i kollektivtrafiken. Istället för reklam på bussar och tåg samt på hållplatser och stationer vill Vänsterpartiet erbjuda olika kulturuttryck. Det skulle kunna vara poesi och konst men även digitala installationer såsom på Malmö Central. Vänsterpartiet Skåne vill ge Kultur Skåne och Skånetrafiken i uppdrag att under 2017 ersätta all reklam i kollektivtrafiken med kulturella inslag istället. På pågatågen har stora framsteg redan gjorts med nyhetsinslag och information om bland annat resmål från Skånetrafiken. Det visar att det går att genomföra och vi vill utveckla det till att även omfatta olika kulturella uttryck.

Vänsterpartiet har lämnat in en motion med förslag om reklamfritt resande men till vår besvikelse har regionfullmäktige valt att avslå denna.

Kulturbiljett

Det ska vara enkelt och billigt att ta del av kultur i Skåne. Även för de som bor i eller utanför mindre kommuner ska detta vara lätt. Därför vill Vänsterpartiet Skåne att Skånetrafiken och kulturförvaltningen hittar en gemensam lösning för att införa en kulturbiljett i Skåne. Kulturbiljetten skulle i praktiken innebära att man betalar för resa och upplevelse samtidigt. Det skulle också finnas samordningseffekter och ett gemensamt taxsystem som kan sänka avgifterna. Denna fråga har under lång tid diskuterats inom Region Skåne och nu menar vi på att det är dags att komma till start.

Folkbildning

Ett aktivt demokratiarbete kräver en medveten och bildad befolkning som är beredda att samverka i samhällslivet. Sverige har över tid haft en stark folkbildningstradition. Folkbildning är ett viktigt led i demokratiarbetet och de aktörer som bäst kan tillgodose de behoven är studieförbund och folkhögskolor. Därför är det regionala stödet till dessa centralt för att upprätthålla goda möjligheter för att folk att kunna gå studiecirklar, utveckla sina intressen och samtidigt interagera på ett brett samhälleligt plan.

Fria kulturlivet

Region Skåne har idag ett brett kulturutbud både geografiskt och innehållsmässigt. Utifrån Kulturenkäten som gjordes 2014 saknar skåningarna dock en del kultursatsningar. Dels vill medborgarna att kulturen ska spridas även till mer glest bebodda områden, dels verkar tillgängligheten till kulturaktiviteter i Skåne vara begränsad utifrån ålder och klass. Det är för en demokratisk organisation av yttersta vikt att alla medborgare känner sig välkomna till våra verksamheter. Plånbokens storlek ska inte avgöra huruvida skåningarna kan ta del av det offentliga rummet eller verksamheternas innehåll.

Det fria kulturlivet är den del av kultur Skåne som bäst förmår anpassa sig till medborgarnas önskemål. Exempelvis fria teatergrupper är mer mobila, och mer benägna att turnera. De är oftast bättre på att skildra sin samtid och på att plocka upp sociala trender samt förmedla dem på ett bra sätt. Fria kulturaktörer är också mer benägna att ta nya grepp, vara banbrytande och vara normbrytande. Detta saknas i många av kulturinstitutionerna som snarare tenderar att hålla sig till stora och intäktssäkrande produktioner. Kultur Skåne skulle behöva omdirigera resurser från institutioner till det fria kulturlivet just för att det ska kunna fortsätta vara fritt.

Biobesök är idag något som till alltför stor grad är förbehållet stadsbor. Biografuppsättningar i fler delar av Skåne behöver skapas. Detta kan på ett enkelt sätt göras i samarbete med exempelvis Folkets Bio och Panora som har en tradition av att gå utanför ramarna. Vänsterpartiet Skåne vill se en satsning på bio och rörlig bild som når fler medborgare utanför städerna.

Vänsterpartiet yrkar:

Att skatten höjs från dagens 10,69 till 11,49 kr.

Regionfullmäktige fastställer upprättat förslag till regionbidrag till Region Skånes nämnder för verksamhetsåret 2017 enligt bilaga 1

Att vårdcentraler befrias från avkastningskrav.

Att Region Skåne startar arbetet med Vita-jobbmodellen

Att Region Skåne tillämpar personalövertag i upphandlingar.

Att Region Skåne skärper tillsynen och de hygieniska kraven inom de privata vårdvalen.

Att under 2017 påbörja arbetet med att återta de specialiserade vårdvalen i offentlig regi.

Att inrätta en avprivatiseringsfond för att möjliggöra att återta verksamheter i egen regi.

Att återta all ambulansverksamhet i egen regi

Att fortsätta arbetet med att återta städ i egen regi.

Att inrätta en tolkpool i egen regi

Att se över behovet av primärvård i Skåne där tillgängligheten är för låg.

Att inrätta ett områdesansvar för både offentliga och privata vårdcentraler.

Att avskaffa straffavgifterna för avgiftsbefriade besök i den skånska vården.

Att utreda behovet av kvälls- och helgmottagningar i hela Skåne och starta upp de mottagningar som behövs.

Att genomföra en konsekvensanalys för anhörigrollen i samband med det föreslagna Hälso- och sjukvårdsavtalet.

Att omorganisera psykiatrin i en egen förvaltning.

Att öka antalet PTP-psykologer för att möta det ökade behovet av denna kompetens framöver.

Att en samordnande funktion för arbetet med familjecentraler tillsätts.

Att möjliggöra att journalerna utformas så att alla personer med livmoder kallas till screening för livmoderhalscancer och inte exkluderas på grund av ett manligt personnummer.

Att genomföra en kartläggning av ojämställdheterna i den skånska sjukvården.

Att kartläggningen biläggs med en åtgärdsplan för att komma till rätta med ojämställdheterna.

Att under 2017 göra en låglönesatsning med målet att ingen ska tjäna under 23 500 kr vid årets slut.

Att göra en organisatorisk översyn för att tillvarata all personals kompetens så att rätt person arbetar med rätt saker.

Att heltid är norm i Region Skåne.

Att sluta arbeta med delade turer.

Att tillämpa principen om att enbart arbeta två av fem helger.

Att personalnämnden får i uppdrag att återkomma med förslag till hur ett kliniskt basår kan utformas i Region Skåne.

Att personalnämnden tillsammans med de fackliga organisationerna arbetar fram en modell för akademisk specialisttjänstgöring i Skåne.

Att Region Skåne genomför en satsning på 30 timmars arbetsvecka där varje sjukvårdsförvaltning ska utse 2 avdelningar vardera.

Att Region Skåne prioriterar arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Att under 2017 fördubbla antalet anställda med lönebidrag.

Att tillsätta resurser för att genomföra programmet "inte bara trösklar".

Att målet i Region Skåne ska vara att andelen personal med annan bakgrund än svensk ska motsvara andelen i regionen.

Att målet är att det inte ska finnas mer än fyra chefsled mellan personalen i vården och den politiska nivån.

Att aktivt motarbeta den tystnadskultur som idag finns inom Region Skåne

Att påbörja utbyggnaden av fler vårdplatser i Region Skåne

Att ersätta NPM med annan styrform för sjukvården som bygger på tillit till personalen

Att en organisationsöversyn bör initieras omedelbart och vara klar hösten 2018

Att Region Skåne tar initiativ till ny kraftsamling mellan olika aktörer för en generell ökning av sysselsättningen.

Att förstaklasskupéerna på Pågatåg och Öresundståg görs om till tysta kupéer.

Att kollektivtrafiknämnden och kulturnämnden samarbetar kring att ersätta reklamen i kollektivtrafiken med kultur.

Att kollektivtrafiknämnden och Kulturnämnden under 2017 tar fram ett konkret förslag till en kulturbiljett.

Att införa möjligheten att avgiftsbefria resenärer med barnvagn i busstrafiken.

Att återta alla delar av kollektivtrafiken i egen regi och i ett första steg återta stadsbusstrafiken efterhand som avtalen går ut.

Att införa arbetslag på tågen

Att skriva om avtalen med privata aktörer så att force major inte gäller vid fackliga konflikter.

Att se över Skånetrafikens kommunikationskanaler och göra dem mer användarvänliga

Att förbättra servicen för resenärerna till Skånetrafikens kundservice.

Att genomföra ett utvecklingsarbete med jämställd stadsbusstrafik i en av Skånes städer.

Att sätta in kraftfulla åtgärder för att nå kollektivtrafikens fördubblingsmål till 2020 samtidigt som balansmålet beaktas

Att satsa på film och rörlig bild utanför tätorterna

Bilaga 1

Regionbidrag (Mkr)	S + Mp		S + Mp		Vänsterpartiets	
	budget	budget	budget	budget	Plan	Plan
	2016	2017	2017	2017	2018	2019
		Alt A	Alt B			
Kulturnämnden	303,5	309,9	309,9	313,0	323,6	336,9
Kollektivtrafiknämnden	2298,8	2348,8	2348,8	2648,8	2701,8	2755,8
Regional tillväxtnämnd	157,1	203,9	203,9	209,9	214,1	218,4
Summa regional utveckling	2759,4	2862,6	2862,6	3171,7	3239,5	3311,1
Habilitering och hjälpmedelsnämnden	675,4	724,2	722,2	731,4	760,7	783,5
Sjukvårdsnämnd SUS	8459,2	9023,0	9023,0	9255,2	9625,4	9914,2
Sjukvårdsnämnd SUND	5212,4	5572,9	5572,9	5728,6	5957,7	6136,5
Sjukvårdsnämnd Kryh	3161,2	3371,9	3371,9	3516,6	3657,3	3767,0
Hälso- och sjukvårdsnämnden	13176,0	13896,1	13111,4	14046,1	14607,9	15046,2
Anslag E-hälsa		87,5	87,5	87,5	90,0	93,1
Summa vård och hälsa	30684,2	32675,6	31888,9	33365,4	34699,0	35740,4
Regionstyrelsen	1451,1	1421,2	1421,2	1421,2	1455,3	1482,3
Personalnämnd	127,8	148,1	136,3	248,1	359,9	478,8
Patientnämnden	15,1	15,4	15,4	15,4	15,7	15,9
Revision	18,3	18,7	18,7	18,7	19,1	19,5
Summa övriga förvaltningar	1612,3	1603,4	1591,6	1703,4	1850,0	1996,4
Avprivatiseringsanslag				75,0		
Totalt	35055,9	37141,6	36343,1	38315,5	39788,6	41047,9
Avkastningskrav						
Service-nämnd	-71,8	-71,8	-71,8	0,0	0,0	0,0
Sjukvårdsnämnd SUS	-18,8	-18,8	-18,8	0,0	0,0	0,0
Sjukvårdsnämnd SUND	-10,4	-10,4	-10,4	0,0	0,0	0,0
Sjukvårdsnämnd KRYH	-7,9	-7,9	-7,9	0,0	0,0	0,0
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-0,4	-0,4	-0,4	0,0	0,0	0,0
Avkastningskrav totalt	-109,3	-109,3	-109,3	0,0	0,0	0,0
		30 öre		80 öre	-	
Skatteförstärkning		803,0		2141,3		
Resultat	352,0	380,0	375,0	435,1	549,3	490,8

